

3. Magam Páris vidéke alsó-tertiar rétegeit tanulmányoztam a helyszínén összehasonlítás okáért a hasonló Kolozsvár vidéki terciar rétegekkel. Gyűjtéseim eredménye a párisi medenczéből 2 darab ásvány, 45 darab kőzet, 25 drb krétakori kővület és 100 faj eoceaen kagyló és csiga több ezerre rugó példányban. Kolozsvár vidékéről pedig 7 drb ásvány, 28 darab kőzet és 50 drb kővület.

Az itt felsorolt gyűjtemények kikészítése és meghatározása igénybe vette a múlt télnek idejét s elismeréssel ki kell emelnem azt is, hogy a párisi kővült csiga- és kagyló-gyűjtemény meghatározását felügyeiletem mellett Chetianu A m b r u s és Grigoritia Pompéjus tanárjelölt urak végezték.

Ezzel osztályunk állapotáról és múlt évi gyarapodásáról számot adtam.

Az erdélyi Muz.-egylet nagytekintetű közgyűlésének

Kolozsvár, 1890. évi ápril 26-án,

alázatos szolgája :

Dr. Koch Antal,

egyet. ny. r. tanár, mint az erd. Muz.
ásvány-földtani osztályának főre.

II. A növényteni osztályról.

Mélyen tisztelt Muzeum-egyleti Közgyűlés!

A növénygyűjtemény — a mint már a múlt évben szerencsém volt jelezni — a tudomány-egyetemi központi épület u. n. rectori folyosó végén levő két szobában nyert egy időre elhelyezést.

A gyűjtemények a városba való költöztetése sok időt és sok gondos utánjárást igényelt. A régi helyiségben tapasztalt hátrányos körülményeket minden módon ki akartam kerülni; minden herbarium szekrényből a benne levő növénycsomagokat kivétem, a szekrényeket jó napos időben száraz helyeken szárítani hagytam, azokívül pedig minden herbarium lap külön-külön megtekintetett, a netán penészes példányok lerepszettek, újlag mérgeztettek, friss papírra ismét felragasztattak és új boríték-ívekkel láttattak el; a kézügyi munkát, ugyisintén az egésznek a városba szállítását és új helyiségben való elhelyezését Farkas Kálmán m. k. egyet. növényt. intézeti szolgálja, az én felügyeiletem és részben dr. Istvánfi Gyula úré mellett nagy ügyességgel és buzgalommal végezte.

A méltóságos igazgató választmány által engedélyezett 20 új szekrény közül october végeig 16 elkészült, a többi 4 beállítását a folyó évre hagytam, miután száraz időben kívánom azokat a kisebb külső szobában elhelyezni. A gyűjteménynek beszállítása tavasszal kezdődött és november elején be volt fejezve; de annak felállítása november és január hónapokat is még igénybe vette, a mely alkalommal megint azon szomorú tapasztalatra jutottam, hogy egy néhány csomagban az ösmeretes herbariumrovar, melyet a külső helyiségben csak nagyon ritkán láttam, most nagyobb károkat okozott. Több mint valószínű, hogy ezeket a nem szivesen látott vendégeket a régi intézetből hoztuk magunkkal, magam vettem át a gyanus csomagokat és azon voltam, hogy a kukacokat eltávolítsam s a példányokat valahogyan megmentsem, habár voltak napok, hogy

200—300 kukaczozt kellett eltávolítanom, mégis reményem, hogy gondos után-nézés mellett gyűjteményünk nagyobb károktól megóvva marad.

Az új helyiség — a mint már említém — nagyon szükség. A herbarium szekrények megint négyesével vannak egymásra téve és ismét a szoba boltozatát érik, s mégis, ha még a megrendelt 4 szekrény — melynek számára az anyag már vár — fel lesz állítva, egyáltalában szekrények számára több hely nincs s nemcsak gyarapodás esetére, hanem még akkor is, ha részletesebb csoportosítás miatt több borítékívnek az alkalmazása válik szükségessé, aggodnom kell, hogy azt mily módon fogom a kevés tartalékiókkal elérhetni.

Az új állapotokkal tehát nem nyerhetünk sokat és miután nagyon is elég, ha 3 szekrény van egymás felett elhelyezve, már most kell módok felett gondolkozni, a melyek a növénygyűjteménynek hozzá méltó helyet valahára juttatnak. A roppant anyagnak czélszerű elrendezése után annak tudományos feldolgozása is mindinkább elodázhatatlan, annak országgrészünket illető kiegészítése pedig annál is inkább szükséges, mert vannak nagy területek, a melyekről még semmit sem birunk. Ezek muzealis feladatok, a melyek a tudomány-egyetemi tanszéknek csak közvetve szolgálnak, de a melyek tekintettel arra, hogy az egész művelt Európában a honismertetési fáradozások mindenütt előtérbe szorítottak, nálunk sem halaszthatók tovább el. A mint már többször említettem, az Erdélyi Muzeum-egylet növényosztályához ma-holnap egy segédőrt kell kinevezni praecize körülírt munkakörrel, a melyben az a kötelezettség, hogy minden évben a Királyhágón túli résznek egy vagy egy néhány növényesaládját monographiailag fel kell dolgoznia, okvetlen fel volna veendő.

Dr. Istvánffi Gyula úr, ki az év végével a budapesti nemzeti muzeumhoz növénytári őrnök kineveztetett, a felemlített segédkezésen kívül régi algagyűjteményünket a nagy Heufler-féle herbarium algagyűjteményével egyesítette, a névszerint egyesített alakokat telhetőleg fajilag is egyeztetni törekedett, mely munka sok időt vett igénybe. A régi gyűjtemény példányai egyenként, mint a muzeum törzsgyűjteménye, vörös tentával jeleztettek és azonkívül az algák egy jó része catalogizáltatott. Miután a végleges elhelyezés sok gondot igényelt és a nagy anyag régi gyűjteményünkkel szemben igen tekintélyes gyarapodást mutatott, a catalogizálás csak lassan haladt és sajnálnom kell, hogy dr. Istvánffi Gyula működése nem tartott addig, míg legalább az összes algákat, melyekre nézve ő ma az országban első tekintély, catalogizálhatta volna. Az algagyűjteménynek oddig körülbelül $\frac{2}{3}$ -a van catalogizálva. Remélem, hogy a jövő őszig talán egy megbízható ifju erőt nyerhetek, ki a fárasztó munkát folytathatja.

Gyűjteményünk ezen évben keveset gyarapodott, vétel útján szereztek a Veit Wittrock et Otto Nordstedt: *Algae aquae dulcis exsiccatae, fasciculus 17—20* és az *Indexet* tartalmazó fasciculus 21, továbbá a *Mycotheca Marchica 26—29. centuriája*.

A mélyen tisztelt Muzeum-egyleti Közgyűlésnek

alázatos szolgálója:

Kanitz Ágoston,

az Erdélyi Muzeum növénytárának főőre.